

Алчиде де Гаспери: вдъхновен посредник за демокрация и свобода в Европа

Алчиде де Гаспери 1881 - 1954

От 1945 до 1953 г. като министър-председател на Италия Алчиде де Гаспери определя съдбата на страната си през годините след войната.

Той е роден в района Трентино-Алто Адидже (Южен Тирол), който до 1918 г. принадлежи на Австрия. Заедно с други видни държавници на своето време Алчиде де Гаспери активно застъпва идеята за европейско единство. Опитът му по време на фашизма и войната – той е в затвора между 1927 и 1929 г., след което намира убежище във Ватикана, го довежда до убеждението, че само обединението на Европа може да предотврати тяхното повторение.

Алчиде де Гаспери отново и отново подпомага инициативи, насочени към обединяването на Западна Европа, като работи по прилагането на плана „Маршал“ и създава тесни икономически връзки с другите европейски страни, и особено с Франция. Освен това той подкрепя плана „Шуман“ за основаване на

Европейската общност за въглища и стомана и помага за разработването на идеята за обща европейска отбранителна политика.

Ранни години

Алчиде де Гаспери е роден на 3 април 1881 г. Баща му е полицаи със скромни финансови възможности. Израства в района Тренто, който по това време е една от италианоезичните области на голямата многонационална и многокултурна група нации и народи на Австро-Унгарската империя. Тъй като няма италиански университети, в които да се запише със стипендия, през 1900 г. отива във Виена да учи филология. Там активно участва в католическото студентско движение. Именно през тези години Алчиде де Гаспери развива уменията си на посредник, които по-късно, в годините на политическата му кариера, стават изключително важни. Той успява да разбере например, че намирането на решения на проблемите е по-важно от затаяването на враждебност, и е убеден, че е важна същността, а не формата. След дипломирането си през 1905 г. се връща в Трентино и става дописник във вестник „Католически глас“ (La Voce Cattolica). По това време Де Гаспери активно участва в Народния политически съюз на Трентино (Unione Politica Popolare del Trentino) и през 1911 г.

е избран да представлява този район в австрийската камара на представителите. Той използва поста си, за да работи за подобряването на правата на италианското малцинство.

Опитът от Първата световна война и „Идеите за възраждане“

Въпреки че по време на Първата световна война Де Гаспери остава политически неутрален, той симпатизира на усилията на Ватикана за слагане край на войната. Когато през 1918 г. войната свършва, родният край на Де Гаспери става част от Италия. Една година по-късно той е съосновател на Италианската народна партия (Partito Popolare Italiano – PPI) и през 1921 г. става един от нейните депутати. В резултат на укрепването на фашистките сили в италианското правителство под ръководството на Мусолини и откритото използване на насилие и сплашване по отношение на Италианската народна партия се стига до забраняването и разпускането

й през 1926 г. Самият де Гаспери е арестуван през 1927 г. и е осъден на четири години затвор. Освободен е след година и половина с помощта на Ватикана. Получава убежище зад стените на Ватикана, където в продължение на 14 години работи като библиотекар. През Втората световна война той написва „Идеи за възраждане“ („Idee ricostruttive“) – това е манифест на християндемократическата партия, основана тайно през 1943 г. След падането на фашизма Де Гаспери застава начело на партията и е министър-председател от 1945 до 1953 г. в осем последователни правителства. И до днес този рекорд на политическо дълголетие в историята на италианската демокрация остава ненадминат.

Роля в европейската интеграция

По време на т. нар. „ера Де Гаспери“ Италия е изградена отново чрез приемането на републиканска конституция, укрепване на вътрешната демокрация и предприемане на първите стъпки за икономическо възстановяване. Де Гаспери е ентусиазиран поддръжник на международното сътрудничество. Като човек, отговарящ за по-голямата част от следвоенното възстановяване на Италия, той е убеден, че страната трябва да възвърне ролята си на международната сцена. С оглед на тази цел той работи за създаването на Съвета на Европа, убеждава Италия да се присъедини към американския план „Маршал“ и да влезе в НАТО. Активното му сътрудничество със САЩ се осъществява по времето, когато Италия има една от най-големите комунистически партии в Западна Европа.

Демокрация, съгласие и свобода

Де Гаспери е убеден, че от Втората световна война европейците са извели следната поука: „бъдещето не може да се построи със сила, нито с желание за завладяване, а с търпеливо прилагане на демократични методи, конструктивен дух на разбирателство и зачитане на свободата“. Това заявява той през 1952 г. при получаването на наградата „Карл Велики“ за проевропейските си убеждения. Този възглед обяснява бързия му отговор на призива на Робер Шуман на 9 май 1950 г. за обединена Европа, който една година по-късно води до създаването на Европейската общност за

въглища и стомана (ЕОВС). През 1954 г. Алчиде де Гаспери става първият председател на парламентарната асамблея на ЕОВС. И въпреки че проектът за обща европейска отбранителна политика не успява, той остава защитник и пропагандатор на тази идея.

Европейската икономическа общност

При тези първи стъпки към европейска интеграция Де Гаспери играе ролята на посредник между Германия и Франция, които са разделени от продължили почти един век войни. През последните години от живота си той е също така вдъхновяващата сила зад създаването на Европейската икономическа общност. Макар и да не доживява да види плодовете ѝ

– той умира през август 1954 г., ролята на Де Гаспери се признава широко при подписването на Римските договори през 1957 г.

Биографията на Алчиде де Гаспери, опитът му по време на войните, животът по време на фашизма и принадлежността му към малцинство го карат да осъзнае, че е необходимо европейско единство, за да заздравеят раните на двете световни войни и да се предотврати повторение на жестокостите на миналото. Той е мотивиран от ясно виждане за Съюз на Европа, който няма да замени отделните държави, а ще им позволи взаимно да се допълват.

Де Гаспери се ръкува с германския канцлер Конрад Аденауер през 1953 г. в Рим.